

BRYGHUSET

DEN NYE STYRKET LÆREPLAN

BARNESYN

Det at være barn har en værdi i sig selv. Børn skal ikke alene forberedes på at blive voksne, men også støttes og værdsættes i de første år.

Dagtilbudslovens § 8, stk. 2

Her i Bryghuset og Hobitten følger vi barnets spor. Det vil sige, at vi tager udgangspunkt i barnets interesser og dets nærmeste udviklingszone. At skabe et fælles rum sammen med børnene, oplever vi, giver det bedste udgangspunkt for læring og udvikling.

Vi vægter at tage os tiden til den rummelige og omsorgsfulde dialog barn-barn og barn-voksen imellem. Der skal være plads til forskellighed. Alle er forskellige og har forskellige kompetencer, der med den rette understøttelse fra den voksne vil blomstre.

Vi er nærværende og udvikler, i samspil med børnene, en kultur hvor alle hjælper hinanden. Børn spejler sig i de voksne. Vi vægter derfor i Husene, at vi som voksne går forrest og viser omsorg, tolerance og respekt for både børn og voksne.

Vi ønsker at udvikle nogle selvstændige børn, der er bevidste om de andre børn i deres fælles hverdag i institutionen. Vi understøtter derfor barnet i at være selvhjulpent og opfordrer barnet til at vise omsorg for hinanden ved fx at hjælpe hinanden og lytte til hinanden. Det kan fx være i garderoben, hvor børnene, med den rette støtte, selv over sig i at tage tøj af og på.

Børn på fx 2 år og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse. Dannelse, ligestilling og demokrati skal medtænkes i det daglige pædagogiske arbejde, så børnene oplever at have indflydelse på udformning af dagligdagen og aktiviteterne uanset baggrund, køn, alder og kultur. Det pædagogiske personale i dagtilbuddet skal invitere barnet til at være aktivt deltagende, så barnet selv er med til at skabe sin læring og konkrete deltagelse i demokratiske sammenhænge, som personalet er ansvarligt for at skabe.

Dagtilbudslovens § 8, stk. 2

Her i Bryghuset og Hobitten vægter vi, at børnene får mulighed og rum til at deltage i store og små aktiviteter med udgangspunkt i deres udviklingstrin. Vi ser børnene som kompetente medbestemmere af deres hverdag. Børnene kan f.eks. være med til at bestemme, hvilke ture vi skal på, eller hvad vi skal lave af fællesaktiviteter i dagligdagen.

I børnehaven er de store børn også med til at tilrettelægge vores årlige kolonitur. Et andet eks. kan være vores daglige samling, hvor vi opfordrer og støtter alle børnene i at komme med input til den fælles dialog og øver os i at være i centrum i en større forsamling. Her får børnene et tidligt møde med den demokratiske proces, hvor alles mening og stemme er vigtig og har plads.

Vi forholder os i husene nysgerrigt til børnenes intentioner, og har fokus på at skabe et trygt miljø, hvor vi hjælper, støtter og guider børnene i at kunne sætte ord på deres oplevelsesverden og respektere hinandens forskelligheder og måder at møde verden på.

LEGEN:

Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud. Legen er også grundlæggende for børns sociale og personlige læring og udvikling, og legen fremmer blandt andet fantasi, virkelyst, sprog, nysgerrighed, sociale kompetencer, selvværd og identitet. Nogle gange skal legen støttes, guides og rammesættes, for at alle børn kan være med, og for at legen udvikler sig positivt for alle børn.

Dagtilbudslovens § 8, stk. 2

I Bryghuset og Hobitten er børnenes hverdag både præget af den voksenstyrede og den mere frie leg. I den voksenstyrede leg er der mulighed for, at personalet kan guide og målrette aktiviteten ift. børnegruppen og dens behov. Den frie leg, hvor børnene selv vælger, er præget af frivillighed og større fleksibilitet, med elementer fra fantasileg og forestillingsleg. Her bliver bl.a. den relationelle og sproglige udvikling sat i højsædet. I husene skal alle børn føle sig trygge til at deltage i legen. Dette gælder både for den voksenstyrede leg og den børneinitierede leg. Dette gør vi bl.a. ved at inddele børnene i mindre grupper, som personale sammensætter hensigtsmæssigt og pædagogisk velfunderet ift. den konkrete børnegruppe. Vi ser det enkelte barn og støtter barnet i dets leg i gruppen og styrker barnet i at stå på egne ben i legene. Den voksne kan eksempelvis sætte en leg i gang, for derefter at trække sig, når legen er godt i gang og kan gå tilbage og støtte op om legen hvis noget skulle blive svært.

På stuerne er der rig mulighed for at fordybe sig i mange forskellige lege. Eksempelvis rollelege, hvor der leges i dukkekrog eller huler under bordene. Der er også mange konstruktionslege, hvor vi bygger store slotte og spændende robotter i Lego eller modellervoks. Rundt på stuerne bliver det klippet, klistret og lavet flotte kunstværker som pryder væggene.

Vi benytter os meget af vores fantastiske store sal som er placeret i børnehaveafdelingen som bl.a. opfordrer til alle mulige former for motorisk udfoldelse, yoga, fællessange eller stopdans for både børnehavebørn og vuggestuebørn. Her kan der også vises en film på det store lærred i forbindelse med et 8 ugers projekt.

Vi har i vores indretning i huset øje for at skabe læringsmiljøer som inspirerer til leg og giver børnene mulighed for at fordybe sig i legen, ved at skabe mindre legemiljøer, der er velkendte men også fleksible.

Der leges ofte på tværs af stuerne. På den måde skaber børnene, ved eget initiativ, flere legerelationer med andre aldersgrupper og køn, samt bliver trygge ved alle voksne i huset. Dette ses tydeligt på legepladsen, hvor alle børn mødes på tværs af stuerne både i fri leg og i vokseninitierede aktiviteter. Legepladsen giver også mulighed for forskellige lege. Nogle børn ses i fuld sving med at save brænde til vores bål, andre graver i sandkassen, bygger bro over mudderhullet og der er rig mulighed for at gynge og spille boldspil. Vores store udendørs område bliver brugt som et ekstra rum, hvor der også kan laves kreative ting, læses bøger, danse til musik, lege med biler og vandbaner.

LÆRING

Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret. Det pædagogiske læringsmiljø handler om at fremme børns kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive udvikling og forståelse.

Dagtilbudslovens § 8, stk. 2

Læring sker gennem legen, også her i Bryghuset og Hobitten. Når vi leger læring ind, har barnet større indflydelse på læringsprocessen og vil være mere aktivt og engageret. På den måde oplever barnet processen og målet med aktiviteten mere meningsfyldt.

Hele dagens aktiviteter har et læringspotential for børnene. Dette gælder både når vi sidder med nogle børn og spiller et spil, ved måltiderne, når bleen skal skiftes eller leger fællesleg.

I husene har vi fokus på mange forskellige læringsområder, og alle vægtes højt. De sociale kompetencer udfordres i legen med andre børn og voksne rundt i huset. Både fin- og grovmotoriske lege leges inde og ude. Naturens kriblekrable dyr udforskes på legepladsen og på vores ture rundt i området. Vi har et stort fokus på børnenes sproglige kompetencer, der i legen udfordres og udvikles med støtte fra den voksne. Derudover bruger vi på stjerne dialogisk læsning, hvor den voksne indgår i en dialog med børnene om bogen. Vi benytter os af de nærliggende faciliteter, heriblandt biblioteket, idrætshaller, legepladser, zoologisk have og museer.

I de forskellige børnegrupper er der målrettede aktiviteter som stimulerer børnenes selvstændighed, koncentration og sociale kompetencer. I storegrupperne er der blandt andet fokus på at forberede dem til at skulle i skole. Herunder er der et øget fokus på de sproglige færdigheder, forhandlingsstrategier og forståelse af sig selv i samspillet med de andre børn og voksne.

Alt dette munder ud i nogle livsduelige og skoleparate børn, der er klar til at møde verden med en god ballast og nysgerrighed.

BØRNEFÆLLESKABER

Al leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale fastsætter rammerne for. Relationer og venskaber er afgørende, hvor alle børn skal opleve at være en del af fællesskabet og blive respekteret og lyttet til. I dagtilbuddenes hverdag skal der være plads til, at det enkelte barn både kan vise initiativ og kan være aktivt deltagende, samtidig med at fællesskabet skaber rum til alle, nye relationer og mulighed for at prøve forskellige positioner mv. Det er det pædagogiske personales og ledelsens opgave at skabe en balance mellem individ og fællesskab i dagtilbuddet.

Dagtilbudslovens § 8, stk. 2

I Bryghuset og Hobitten har vi fokus på både de store og små børnefællesskaber. Vi har aktiviteter, hvor hele huset er deltagende, dette ses f.eks. ved vores fællessange i salen, til vores julefest, blomstens dag eller vores sommerfest. Legepladsen sætter også rammerne for det store børnefællesskab, hvor børnene leger på tværs af stuerne.

Ved vores årlige kolonitur er fællesskabet også i højsædet, og storbørnsgrupperne har rigtig gode forudsætninger for at danne gode relationer, både med voksne og børn, på tværs af stuerne.

De mindre fællesskaber kommer til udtryk flere steder. Bryghusets og Hobittens samlede 6 stuer danner rammen for de mindre stuefællesskaber, hvor der er genkendelighed både i de fysiske rammer, i børnegruppen og i forhold til de faste voksne på stuen.

I børnehaveafdelingen Bryghuset har vi 4 stuer med børn i aldersgruppen 2,10 år – 6 år. Stuerne arbejder meget på tværs i lille, mellem og storegrupper. Dette giver mulighed for at målrette de pædagogiske aktiviteter i forhold til aldersgruppen. I vuggestuen bliver det store fællesrum benyttet til aktiviteter på tværs af de 2 stuer.

Derudover skabes der hele dagen små fællesskaber i legen, hvor personalet, hvis der er behov for det, støtter børnene ved at sætte rammerne for legen og give børnene mulighed for at vælge til og fra.

FORÆLDRE SAMARBEJDE

Her i institutionen vægter vi et godt forældresamarbejdet, da et tæt samarbejde er essentielt for barnets trivsel og udvikling. Det er vigtigt at vi, for børnene, skaber en rød tråd mellem de to arenaer børnehave/vuggestue og hjem. Dette gør vi bl.a. ved at have samtaler med forældre, hvis der fra forældre eller personale skønnes et behov. Der bliver også, i både vuggestue og børnehave, tilbudt opstartssamtaler når barnet er faldet til. Derudover er der også fokus på overgangen til skolen, hvor der også er samtaler mellem forældre og personalet ift. skoleparathed.

Men et godt forældresamarbejde er også den daglige snak i garderoben, ved aflevering/hente situationer. Det er vigtigt for personalet at vide, hvad der sker i barnets liv, for på den måde bedre at kunne møde barnet hvor det er, hvad der optager barnet og hvad barnet kunne have ekstra brug for den pågældende dag.

I institutionen har vi en meget engageret forældrebestyrelse. De er bl.a. med til at arrangere sommerfest og arbejdsdag. På forældrebestyrelsesmøderne er bestyrelsen, sammen med personale og ledelsen, med til at forme forskellige relevante pædagogiske og praktiske emner. En af deres fornemteste opgaver er at støtte op om ledelsen og de ansattes pædagogiske praksis og komme med input til udvikling fra et forældreperspektiv.

BØRN I UDSATTE POSITIONER

Medarbejderne i Bryghuset og Hobitten er ekstra opmærksomme på at støtte børn i udsatte positioner. Vi har en faglig viden om, at børn, der er udfordret, kan have ekstra brug for guidning og gentagelse for at opleve at være en del af et fællesskab. Alle børn i huset bliver mødt med positive forventninger af medarbejderne. Nogle gange kan det være en fordel at lave mindre grupper for et udsat barn. I de mindre læringsmiljøer arbejdes der specifikt med de udfordringer, barnet har og det skaber en tryghed for barnet. Samtidig er det her, der skabes tætte relationer til den voksne og de andre børn. Når det opleves at et barn har udfordringer, kontakter medarbejderne forældrene, for at få et samarbejde om barnets udvikling og trivsel i gang, samt for at høre, om forældrene også oplever udfordringerne. Sammen med forældrene aftaler vi, hvordan vi bedst hjælper barnet, og der laves en handleplan. Forældrene kan også altid komme til personalet, hvis de er bekymrede for barnets trivsel og udvikling.

Vi har i Bryghuset og Hobitten et tæt tværfagligt samarbejde med PPR i Frederiksberg kommune (Pædagogisk Psykologisk Rådgivning). Der er således en bred vifte af faglige kompetencer, som er med til at nuancere en problematik og dermed også bidrager til løsningen. For børn i udsatte positioner vurderes det at struktur, forudsigelighed, genkendelighed, visualisering og konkretisering er en vigtig del af barnets hverdag. Det betyder, at vi i vores praksis er enige og ensrettede, således det bliver den overordnede struktur og ikke en bestemt voksen, der er bærende for barnet.

DE 6 LÆREPLANSTEMAER

I den styrkede pædagogiske læreplan er der fortsat seks læreplanstemaer, der afspejler den brede læringsforståelse.

1. **Alsidig personlig udvikling**
2. **Sociale udvikling**
3. **Kommunikation og sprog**
4. **Krop sanser og bevægelse**
5. **Natur, udeliv og science**
6. **Kultur, æstetik og fællesskab**

I Bryghuset arbejder vi i otte ugers forløb, hvor vi har mulighed for at fordybe os i et af de seks læreplanstemaer og de mål, der er skrevet i bekendtgørelsen om pædagogiske mål og indhold. Her vil vi, med udgangspunkt i en SMITTE model, sætte nogle konkrete mål for arbejdet med børnegruppen. Efter de otte uger vil vi evaluere på forløbet. Dette kunne f.eks. være temaet "kultur, æstetik og fællesskab", hvor vi i en periode kunne dykke ned i forskellige kulturer i verden. Hvordan lever børn i andre lande? Hvad spiser de? Har de andre sprog. Et andet eksempel kunne være et fokus på temaet "Social udvikling", hvor der her, over en længere periode, kunne arbejdes med empati og følelser; hvordan ser man ud når man er ked af det eller glad og, hvordan er man en god kammerat.

Disse 8 ugersplaner kunne se sådan her ud:

1. Okt-nov: *Krop, sanser og bevægelse, social udvikling* – Min krop og efterår
2. Dec: *Kultur, æstetik og fællesskab, social udvikling* – Jul og vinter
3. Jan-feb: *kommunikation og sprog, alsidig personlig udvikling* - Fastelavn og eventyr og vinter
4. Mar-april: *Kultur, æstetik og fællesskab* - Påske og forår
5. Maj-juni: *Natur, udeliv og science* – blomster og sommer

I Bryghuset arbejder vi også ud fra den overbevisning om at der, inden for de seks læreplanstemaer, er mange udviklingspotentialer i alle læringsmiljøer. De seks læreplanstemaer skal ses i sammenhæng og samspil med hinanden. Derfor arbejder vi også på tværs af alle læreplanstemaer hele dagen. Et eksempel kunne være et læringsmiljø ude på legepladsen, hvor det er oplagt at dykke ned i læreplanstemaet "natur, udeliv og science. Om det er i opdagelsen af insekter på græsplænen eller mødet med de skiftende årstider. Men samtidig vil der, i sådan et læringsmiljø, være udviklingspotentiale inden for andre af de seks læreplanstemaer. Sanserne bliver stimuleret af det kolde vand fra vandpytterne samtidig med at vi undersøger, hvad der sker med vand når det bliver koldt. Vores sociale og sproglige udvikling bliver også udfordret da barnet skal vente på tur ved vandhanen eller skal sætte ord på, hvad det oplever i samspillet med de andre børn. I det næste afsnit vil læreplanstemaerne blive uddybet ift. hvordan vi arbejder i Bryghuset.

ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING:

- **Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.**
- **Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn i mellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod, og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.**

§3 i bekendtgørelsen om pædagogiske mål og indhold i seks læreplanstemaer.

Alsidig personlig udvikling handler om barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder og udvidelsen ad disse. At arbejde med den alsidige personlige udvikling, er at arbejde med barnets oplevelse og opfattelse af sig selv.

Når vi i hverdagens leg og samvær oplever at være en del af et større værdifuldt fællesskab, kommer barnets alsidige personlige udvikling hele tiden i spil. I Bryghuset giver vi børnene mulighed for at deltage i mange forskellige aktiviteter i løbet af dagen, og på den måde udvide deres erfaringsverden. Vores aktiviteter tager altid udgangspunkt i barnets nærmeste udviklingszone; hvad barnet skal have hjælp til i dag, kan det måske selv i morgen. På den udfordres barnet lige tilpas og opretholder dets engagement i aktiviteten.

I Bryghuset har vi også et stort fokus på selvhjulpenhed og medbestemmelse. Vi bestræber os på altid at møde barnet i en anerkendende tilgang, hvor barnet ses som et unikt individ, der har ret til at give udtryk for dets holdninger, behov og følelser. Vi bekræfter barnet som det er, og derved styrker vi dets selvværd. Samtidig med, at vi bekræfter barnets når noget lykkes og derved styrker dets selvtillid.

Vi har fokus på et skabe en institution, der er tryk at befinde sig i og børn og forældre møder positive og anerkendende personaler.

Barnet skal opleve tryghed og omsorg fra den voksne. Når barnet oplever omsorg fra den voksne og føler sig tryk kan nysgerrigheden blomstre og ønsket om at deltage i forskellige og måske nye aktiviteter opstå.

SOCIAL UDVIKLING:

- **Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer**
- **Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte et fællesskab, hvor forskellighed ses som en ressource, og bidrager til demokratisk dannelse.**

§5 i bekendtgørelse om pædagogiske mål og indhold i seks læreplanstemaer.

Barnets trivsel er udgangspunkt for dets læring og udvikling. Derudover er udvikling af tillid til egen kunnen, en fundamental tro på sig selv og på egne kræfter er en vigtig forudsætning for at udvikle sociale kompetencer.

Barnet trives når det har venner og kammerater, og hvis det i det daglige mødes af en voksne, der anerkender og værdsætter det. Det at byde ind og finde en plads i et børnefællesskab kan være en nem sag for nogle børn, mens det for andre kan være svært. Derfor har vi fokus på det enkelte barns relationer til sine omgivelser.

I Bryghuset leger vi både i store og små fællesskaber. På stuerne deler personalet børnene i mindre legegrupper eller legeværksteder, hvor der på den måde kan skabes plads og rum til alle børn. De mindre børnegrupper forekommer både i den fri leg, hvor børnene selv tager initiativ til, hvem de leger med, men også i den voksne initieret leg, hvor personalet sammensætter børnegruppen.

Det større fællesskab opstår bl.a. ude på legepladsen, hvor børnene mødes på tværs af stuer. Der leges også fællesleg på stuerne, hvor alle børn leger sammen med f.eks. Lego eller tegner en kæmpe fælles tegning.

I Bryghuset er der altid fokus på fællesskabet. Der skal være plads til alle og alle må være med. Vi arbejder med "Fri for mobberi", og her er der netop et øget fokus på det. Her er der fokus på at skabe nogle empatiske børn, der har tolerance, respekt, med god omsorg for hinanden. Alle værdier der skal til for, at alle kan få en plads og en følelse af at være en ligeværdig del af fællesskabet.

I bryghuset går børnene på samme stue fra de starter til de skal i skole. Igennem deres børnehavetid rykker de fra lille, til mellem og til sidst til storegruppe. Der bliver lavet aktiviteter på tværs i huset med grupperne som fordrer aktiviteter der er målrettet alder og udviklingstrin.

KOMMUNIKATION OG SPROG:

- **Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.**
- **Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.**

§7 i bekendtgørelse om pædagogiske mål og indhold i seks læreplanstemaer.

Lige som de andre læreplanstemaer, er det også gældende, at den sproglige udvikling hele tiden er i spil. I Bryghuset arbejdes der hele tiden med sproget i den upåagtet pædagogik, f.eks. i de daglige dialoger med børnene, hvor barnet bliver støttet i at sætte ord på deres erfaringer, behov og ideer. Derudover arbejder vi også, med sproget, i en mere målrettet form. Vi arbejder med dialogisk læsning, hvor dialogen er i centrum. Vi synger og leger med rim og remser. Vi spiller spil og bruger generelt sproget i de aktiviteter, der er i løbet af dagen, og har fokus på at alle inddrages også de børn, der skal støttes i deres kommunikation.

I Børnehaven laver vi en sprogvurdering, hvis vi oplever, at barnet har sproglige eller kommunikative udfordringer. Vi vil ofte også lave en sprogvurdering, hvis et barn har sociale udfordringer, da det sproglige godt kan spille ind her. En sprogvurdering laves altid i samråd med forældre, og er et godt redskab til at skabe en indikator for, hvor barnet ligger sprogligt. Det vil dog kun være et øjebliksbillede, og skal derfor ses sammen med personalets øvrige observationer og oplevelse af barnets sprog. Hvis der ud fra sprogvurderingen skønnes at den sproglige udfordring er stor, vil personalet arbejde målrettet med barnet. Der vil også være mulighed for at bruge PPR som er en stærk ressource.

KROP, SANSER OG BEVÆGELSE:

- **Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på**
- **Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.**

§9 i bekendtgørelse om pædagogiske mål og indhold i seks læreplanstemaer.

Vores krop og sanser er hele tiden i spil, det gælder i særdeleshed når det handler om børn og deres udvikling. For barnet er kroppen dets værktøj til at bevæge sig og sanse verden. Den udgør fundamentet for erfaringsdannelse, kommunikation samt de følelsesmæssige og sociale processer. Det er derfor essentielt, at vi har fokus på at bringe kroppen og sanserne i spil og styrke barnets motoriske og sanselige færdigheder. På den måde skaber vi, for barnet, de bedste forudsætninger for at skabe sine egne erfaringer og udvikle sig.

I Bryghuset har vi en stor sal, hvor der er mulighed for fysisk at boltre sig. Her har, stuerne imellem, mulighed for at lave mange forskellige aktiviteter med børnene, enten i en større eller mindre gruppe. Der bliver bl.a. lavet rytmik, hvor man igennem musikken er fysiske sammen. Her er der rig mulighed for ikke kun at synge sammen, og på den måde styrke fællesskabet, men også at give børnene en øget kropsfornemmelse. Der sker mange ting i kroppen når vi synger. Et eksempel kunne være vores lunger. Her kan vi sætte fokus på vores vejrtrækning og diafragma, ved hjælp af forskellige og sjove vejrtrækningsøvelser. I Salen laver vi også ofte forhindringsbane, der er en rigtig god måde at få udfordret alle børn i specifikke motoriske bevægelser. Dette kunne være koldbøtter, hinke og meget mere.

Både Børnehaven og vuggestuen har en dejlig legeplads, hvor der er rig mulighed for at være fysisk aktiv. Her bliver der både sat mere voksenstyrede lege op, men der er også rigtig gode muligheder for, at børnene ud fra eget initiativ kan lege rigtig gode lege. Der er på legepladsen mulighed for at rutsje, klatre, cykle. Spille forskellige boldspil, grave i sand, lege med vand og meget mere. Børnene har også været med til at plante forskellige planter og blomster. Dette er med til at give en mere nuanceret og sanselig legeplads, som vi alle er glade for.

NATUR, UDELIV OG SCIENCE:

- **Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundenhed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.**
- **Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhæng, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.**

§11 i bekendtgørelse om pædagogisk mål og indhold i seks læreplanstemaer.

Naturen er et læringsmiljø, hvor der er mange muligheder for forskellige aktiviteter. Aktiviteter hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Vi har, i Bryghuset, et ønske om at skabe et læringsmiljø, der er baseret på en gensidig nysgerrighed og undersøgende tilgang i fællesskab med børnene. Dette skaber de bedste forudsætninger for udvidelse af barnets kompetencer og erfaringsverden. Hvis vi støder på et spørgsmål vi ikke har svaret på, så lad os sammen undersøge det, sådan dykker vi bl.a. ned i læreplans temaet Science. Når det tordner, så lad os undersøge, hvorfor det lyner eller hvorfor lynet kommer før tordenen. Eller hvorfor har sæbebobler så mange flotte farver. Spørgsmål vi kan undersøge sammen, og styrke barnets forståelse for og erfaring med verden.

Da Børneinstitutionen Bryghuset ligger inde i byen gør vi stor brug af de omkringliggende naturområder. Alle stuer i Børnehaven har en fast turdag. Disse ture går bl.a. til Søndermarken i Valby, hvor vi kan udforske den natur, der er der. I den forbindelse er der mulighed for at gøre brug af naturvejledere, der med glæde står til rådighed med projekter til børnene. Dette kunne

f.eks. være et projekt om træer, hvor naturvejlederen kan vise og fortælle om træer. Her kunne vi sammen tage en gren med knopper med hjem på stuen og sammen følge med i, hvordan bladene springer ud. Andre ture kunne være til Hareskoven, Zoo, en tur rundt om søerne eller andre spændende områder med natur i nærområdet.

Vi har i Bryghuset en stor legeplads med et større grønt areal, med mulighed for at få lidt jord under neglene, grave efter regnorme, samle vand fra vandpytter eller, hvad der ellers kunne være spændende at undersøge. Vi prioriterer at være ude hver dag, uanset vejret. Vi oplever udeliv med sol på kinderne, regn i håret eller kolde kinder i frosten. Alle oplevelser, der er vigtige erfaringer at danne sig som barn, både i vuggestue og børnehave. Børnehavens legeplads har derudover også en bålplads som ofte bliver brugt til at tilberede forskelligt mad eller bare til at slappe af og varme sig ved. Rundt om bålet er udeliv, fællesskabet og nærvær i fokus.

En gang om året tager de kommende skolebørn på koloni. kolonien ligger i et dejligt naturområde, blot et stenkast fra både skov og strand. Dagene på Kolonien giver børnene rigtig mange naturoplevelser, oplevelser der for nogle børn er helt nye og udfordrende for andre genkendelige. Fælles for dem alle er, hvordan naturen her danner ramme for et styrket børnefællesskab.

KULTUR, ÆSTETIK OG FÆLLESSKAB:

- **Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrund, normer, traditioner og værdier.**
- **Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og som aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.**

§13 i bekendtgørelse om pædagogiske mål og indhold i seks læreplanstemaer.

Dette læreplanstema handler både om det kunstneriske, skabende menneske og hvor vi med aktiviteter styrker børnenes sanser og følelser. Det handler også om vores kulturelle rødder og værdier som hvert barn igennem et øget kendskab vil lære at navigere i, i fællesskab med andre. Barnet skal, igennem kulturelle og æstetiske aktiviteter, have mulighed for at udtrykke sig samt udforske sin egen erfaringsverden. Derudover ønsker vi også at give børnene et bredere kendskab til den diversitet, der findes i vores egen kultur og rundt i verden.

I Bryghuset har vi mange traditioner, der er med til at bidrage til vores fælles institutionskultur. Hele december mdr. er naturligvis præget af julens traditioner, såsom Lucia, julesange, juleklip og generelt bare hygge. Derudover laver alle børn en julegave til deres forældre.

Når børn i Bryghuset fylder år bliver det fejret. Forældre har mulighed for at deltage i vores hyggelige fejring, hvor barnet måske deler noget ud til sine kammerater. Der bliver sunget fødselsdagssang og den gave alle børn på stuen har været med til at lave bliver givet.

Derudover kan nævnes traditioner som fællessang for alle børn, blomstens dag, fastelavn, sommerfest, juletræsfest mm. Alle er de traditioner der er med til at skabe et fællesskab i institutionen. Men det er også alle aktiviteter, der generelt afspejler den danske kultur og den familiearena børnene også er en del af og møder dagligt.

Når vi snakker om kultur og æstetik ønsker vi at give børnene mulighed for forskellige kulturelle oplevelser både som den skabende aktør men også som tilskuere. Børnene er løbende med til at udsmykke deres egen stue med diverse kreative aktiviteter. Vi synger dagligt sammen til f.eks. til samling eller rytmik.

Vores ture i Bryghuset går lejlighedsvis til forskellige teaterforestillinger eller museer i København f.eks. Nationalmuseet. Her får børnene mulighed for at opleve kunst og kultur på en ny måde, som vi efterfølgende kan bringe hjem til institutionen.